

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	052 «Політологія»
Рік підготовки:	2
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.політ.н. Ірха Катерина Олександрівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри політології та міжнародних відносин

посада

irha@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-067-09-32

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: сформувати у студентів фахове уявлення про сутність, місце, структуру, особливості політичної культури у різних суспільствах та в різні історичні періоди; знання щодо сутності та змісту політичної культури та ідеології, закономірностей їхнього функціонування та ролі в політичному житті сучасного суспільства.

Результати навчання: визначати особливості політичної культури українців та інших націй світу, трансформаційних процесів у цій сфері в умовах постіндустріального суспільства; формувати навички критичного аналізу структури та тенденцій змін в ідеологічному забезпеченні політичного процесу та ефективного функціонування політико-культурної сфери суспільного життя; набуття знань і навиків щодо цілеспрямованого впливу на процеси політичної соціалізації населення країни, особливо молодих генерацій національних спільнот.

Передумови до початку вивчення: необхідні знання, отримані протягом вивчення таких дисциплін: «Загальна теорія політики», «Політичні режими та політичні системи сучасності», «Вибірчі системи держав світу», «Політична психологія».

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей:

формується розуміння ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн і регіонів, комплексне розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Категорія «політична культура»	Денна 2/0/1 Заочна 0,5/0/0,15	Місце категорії «політична культура» у політичній науці. Розвиток теорії політичної культури та підходи до визначення поняття «політична культура» в суспільно-політичних галузях знань	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2-3	Політично-абстрактне уявлення про неявну реальність	Денна 4/0/2 Заочна 0,5/0/0,25	Основні підходи до розкриття структури політичної культури. Політичні орієнтації як ядро політичної культури. Структура ціннісних орієнтацій відповідно Г. Алмонда та С. Верби. Зміст і структура політичних орієнтацій: класифікація В. Розенбаума. Політичні традиції. Стереотипи політичної поведінки. Стереотипи прийняття політики. Гетерогенність політичної культури. Політична культура та політичні субкультури. Консенсусні та конфліктні політичні культури	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4	Типологія політичної культури	Денна 2/0/1 Заочна 0,5/0/0,15	Типологія політичної культури як інструмент порівняльних політичних досліджень. Класифікація Г. Алмонда та С. Верби: патріархальна політична культура, підданська політична культура, політична культура участі. Змішані типи. Особливості громадянської культури. Інші типології та засоби класифікації політичних культур (Д. Каванах, В. Розенбаум та ін.). Типологічні характеристики української політичної культури	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
5-6	Формування та функціонування політичної культури (моделі та функції політичної культури)	Денна 4/0/2 Заочна 0,5/0/0,25	Фактори впливу на формування та зміни політичної культури. Політична культура та політичні інститути. Роль економічного фактору в розвитку політичної культури. Політична культура та інтелектуальна еліта. Політична культура та ідеологія. Політична культура і ЗМІ. Політична культура та політичний розвиток. Дослідження А. Інкельса, Л. Даймонда, А. Вільдавські, Г. Екстайна, Р. Інглхарта тощо. Тенденції розвитку сучасних політичних культур	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7	Політична соціалізація особистості та сучасний історичний процес	Денна 2/0/1 Заочна 0,5/0/0,15	Поняття та зміст політичної соціалізації. Політична соціалізація як механізм реалізації політичної культури. Основні теорії політичної соціалізації: рольова, психоаналітична, біхевіористська. Стадії процесу політичної соціалізації. Політична ресоціалізація. Основні інститути політичної соціалізації та їх особливості. Політична соціалізація та можливості зміни політичної культури. Особливості процесу політичної соціалізації в сучасній Україні	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
8	Політична соціалізація молоді та поняття субкультури	Денна 2/0/1 Заочна 0,5/0/0,15	Політична соціалізація молоді та поняття субкультури. Функції і стадії політичної соціалізації молоді, соціальні та політичні фактори її формування. Роль політичного виховання у формуванні політичної культури	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
9	Цінності та характерні риси політичної культури суспільств Заходу	Денна 2/0/1 Заочна 0,5/0/0,15	Політична культура суспільств західної Європи. Феномен західництва. Політична культура США: домінанти і цінності. Регіональні особливості політичної культури США. Політична культура Канади	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
10	Цінності та домінанти політичної культури суспільств Сходу	Денна 2/0/1 Заочна 0,5/0/0,15	Політична культура цивілізацій Сходу. Індо-буддистська політична культура: розуміння та особливості. Конфуціанська політична культура. Політична культура арабських країн	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
11	Цінності та домінанти політичної культури африканських суспільств	Денна 2/0/1 Заочна 0,5/0/0,15	Характерні риси та особливості африканської політичної культури	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
12	Політична культура суспільств Латинської Америки	Денна 2/0/1 Заочна 0,5/0/0,15	Особливості політичної культури латиноамериканських країн	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
13	Діалог та взаємодія політичних культур суспільств Заходу-України-Сходу	Денна 2/0/1 Заочна 0,5/0/0,15	Проблеми діалогу та взаємодії політичних культур суспільств Заходу-України-Сходу. Порівняльний аналіз посттоталітарного розвитку країн пострадянського простору та Східної Європи в контексті політичної культури. Традиції та новації, полярності в сучасних інтерпретаціях політико-культурних цінностей і зразків	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
14	Політична культура та політичний розвиток	Денна 2/0/1 Заочна 0,5/0/0,15	Характер залежності між політичною культурою та політичними інститутами і процесами, політичною поведінкою і діяльністю. Реформізм і революціонізм в політичній культурі. Три види дії політичної культури на політичні інститути та процеси. Політична культура та соціально-економічні моделі суспільства. Традиції української політичної культури та становлення посттоталітарної суспільно-політичної системи. Загальне та особливе в посттоталітарному розвитку у контексті політичної культури	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Алмонд Г. Гражданская культура и стабильность демократии / Г. Алмонд. Гражданская культура и стабильность демократии – М. : Прогресс, 1999. – 35 с.
2. Антоненко А. Г. Політична культура: молодіжний аспект / У 36. Наук. пр. Укр. Академ. Держ. Упр. при Президентові України. – 2001. – Вип. 2.
3. Бакланова Н. М. Політична культура – складова частина загальнонаціональної культури // Виховання й культура. – 2002. – № 1. – С. 25–30.
4. Бебик В. Політична культура сучасної молоді / Бебик В., Головатий М. Політична культура сучасної молоді. – К. : Вира, 1998. – 125 с.
5. Галактіонова І. В. Фактори впливу на формування політичної культури молоді України 90-х років ХХ ст. // Наук. зап. Нац. ун-ту «Києво – Могилянської Академії». – 2001.
6. Галактіонова І. В. Фактори впливу на формування політичної культури молоді України 90-х років ХХ ст. // Наук. зап. Нац. ун-ту «Києво – Могилянської Академії». – 2001.
7. Корнієнко В. О. Формування політичної культури сучасної владної еліти в Україні : монографія / В. О. Корнієнко, В. В. Добіжа. – Вінниця : ВНТУ, 2009. – 160 с.
8. Липинський В. «Листи до братів хліборобів» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://poliszczuk.narod.ru/fashizm.htm#_ftn1.
9. Політична культура суспільства [Текст] : навч. посібник / М. А. Остапенко. – К. : МАУП, 2008. – 96 с.
10. Проскуріна О. Формування політичної культури українського суспільства / Олена Проскуріна Формування політичної культури українського суспільства: проблеми і перспективи розвитку. – К. : Вира-Р, 2001.
11. Шайгородський Ю. Ж. Політика: взаємодія реальності і міфу [Текст]: монографія / Ю. Ж. Шайгородський; Нац. акад. наук України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І.Ф. Кураса. – К. : Знання України, 2009. – 400 с.
12. Щедрова Г. П. Громадянське суспільство та політична культура: теоретичний і прикладний аспекти. Монографія / Галина Петрівна Щедрова. – Луганськ : «Елтон-2», 2010. – 308 с.
13. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
14. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України – <http://www.nplu.kiev.ua/>
15. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України – <http://www.ipiend.gov.ua/>
16. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень – <http://www.ucipr.kiev.ua/>
17. Сайт альманаху «Грані» – <http://www.grani.org.ua/>
18. Сайт наукового вісника «Гілея» – <http://www.gileya.org.ua/>

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Політична культура» для студентів спеціальності 052 «Політологія» / Укладач Л. В. Березинський. – Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. Володимира Даля, 2018. – 68 с.
2. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Політична культура» для студентів спеціальності 052 «Політологія» / Укладач Л. В. Березинський. – Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. Володимира Даля, 2019. – 11 с.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Політична культура» для студентів спеціальності 052 «Політологія» / Укладач Г. С. Агафонова. – Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. Володимира Даля, 2020. – 13 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	25
Індивідуальні завдання	25
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.